

Nye udgivelser fra Statped målrettet undervisning af børn og unge med alvorlig synsnedsættelse herunder blindhed

Selvom materialerne er udviklet i en norsk kontekst, vil de kunne anvendes direkte som inspiration for danske lærere, pædagoger, støttepersoner og konsulenter, der arbejder med børn og unge i målgruppen

Mat og helse for elever med synsnedsættelser - en digital kursuspakke om undervisning i faget "Mat og helse" for elever med alvorlig synsnedsættelse herunder blindhed

Kursuspakken består af fire korte e-læringskurser og henvender sig til fagprofessionelle i skolen, som arbejder – eller skal arbejde – med elever i målgruppen.

Formålet med kursuspakken er, at give en grundlæggende indføring i centrale pædagogiske og praktiske principper for planlægning og gennemførelse af undervisning, når en elev har en alvorlig synsnedsættelse. Kurserne tager afsæt i elevens forudsætninger og behov for tilrettelæggelse og kombinerer didaktiske overvejelser med konkrete eksempler fra praksis.

Kursuspakken omfatter:

- Del 1: Elevens møde med den praktiske delen af faget
- Del 2: Forberedelser og samspill
- Del 3: Fysisk tilrettelegging av skolekjøkket
- Del 4: Teknikker, matlagingsmetoder og bruk av redskap
- Bibliotek: Instruksjonsfilmene fra kursuspakken og noen ekstra filmer som viser teknikker

Kursuspakken kan frit downloades fra Statpeds hjemmeside [Mat og helse for elever med synsnedsættelser - Statped](#)

Personlige taktile bøker

Udgivelsen er en vejledning om brug og fremstilling af personlige taktile bøger til børn og unge, der har behov for at modtage information gennem den taktile sans. Vejlederen henvender sig til pædagoger, lærere og andre fagprofessionelle, som arbejder med børn med blindhed, synsnedsættelse, kombinerede sansetab eller døvblindhed. Vejledningen er opbygget i to dele. Den første del omhandler, hvordan taktile bøger kan anvendes

pædagogisk i hverdagen, herunder i leg, læring, kommunikation og forberedelse til aktiviteter. Den anden del giver en trinvis introduktion til, hvordan man selv kan udarbejde personlige taktile bøger med udgangspunkt i barnets erfaringer, interesser og aktuelle læringssituationer.

Vejledningen kan frit downloades som pdf fra Statpeds hjemmeside [Personlige taktile bøker | statped.no](#)

Nye udgivelser fra Statped målrettet undervisning af børn og unge med alvorlig synsnedsættelse herunder blindhed

Selvom materialerne er udviklet i en norsk kontekst, vil de kunne anvendes direkte som inspiration for danske lærere, pædagoger, støttepersoner og konsulenter, der arbejder med børn og unge i målgruppen

Synspedagogisk tilrettelegging for elever som bruker punktskrift

- en digital kursuspakke om synspædagogisk tilrettelæggelse for elever, der skal lære eller allerede anvender punktskrift

Kurspakken består af seks e-læringskurser og henvender sig til fagprofessionelle i skolen, som arbejder tæt på elever med alvorlig synsnedsættelse herunder blindhed

Formålet med kursuspakken er, at give en grundlæggende indføring i synspædagogik og de centrale elementer, der har betydning for elevens deltagelse og læringsudbytte i skolen. Gennem kurserne opnår deltagerne viden om blandt andet ledsagelse, punktskrift, tekniske hjælpemidler, tilrettelagte skolebøger samt pædagogisk og fysisk tilrette-

læggelse i klasserummet.

Kurserne kombinerer fagligt indhold med opgaver og refleksionsspørgsmål, der tager afsæt i konkrete synspædagogiske problemstillinger fra skolehverdagen. Dermed understøtter materialet både individuel kompetenceudvikling og fælles faglig drøftelse i personalegrupper.

Kursuspakken kan frit downloades fra Statped's hjemmeside [Synspedagogisk tilrettelegging for elever som bruker punktskrift - Statped](#)

Moderat synsnedsættelse og tilrettelegging i barnehagen – e-læringsforløb

Statped har udgivet et kort e-læringsforløb om moderat synsnedsættelse og pædagogisk tilrette-læggelse i dagtilbud. Kurset henvender sig til fagprofessionelle i daginstitutioner og sætter fokus på, hvordan hverdagen i dagtilbud kan opleves af børn med moderat synsnedsættelse, og hvilke pædagogiske greb der kan understøtte børnenes tryghed, deltagelse og inklusion i fællesskabet.

E-læringsforløbet giver en introduktion til, hvordan moderat synsnedsættelse kan

påvirke barnets orientering, leg, samspil og læring i dagtilbuddet. Der sættes særligt fokus på betydningen af fysiske rammer, tydelig struktur og voksnes opmærksomhed på barnets behov for støtte og forudsigelighed i hverdagen.

Kurset har en estimeret varighed på ca. 30 minutter og kan frit tilgås via Statped's hjemmeside [Moderat synsnedsættelse og tilrettelegging i barnehagen - Statped](#)

ASA – nyt musikundervisningsforløb til læringsmiljøer i grundskolen, hvor der indgår elever med synsnedsættelse herunder blindhed

Synscenter Refsnæs har udgivet det syvende af 10 musikundervisningsforløb til læringsmiljøer i dagtilbud og grundskolen, hvor der indgår elever med alvorlig synsnedsættelse herunder blindhed.

Det syvende forløb, ASA – Associativt Stemmearbejde, er målrettet indskoling og kan [downloades](#) eller bestilles i trykt udgave med tilhørende elevmaterialer via Mediateket på Synscenter Refsnæs www.synref.dk

Hen over de næste måneder udkommer de næste tre inkluderende undervisningsforløb i faget musik. Undervisningsforløbene er resultatet af et udviklingsprojekt støttet af Statens Kunstfond. I projektet har musikundervisere fra Synscenter Refsnæs i samarbejde med elever, kursister og fagpersoner der beskæftiger sig med børn og unge med synsnedsættelse herunder blindhed i kommunernes skole- og dagtilbud udviklet en

række inkluderende undervisningsforløb og aktiviteter i faget musik.

Forløbene er målrettet dagtilbud, indskoling, mellemtrin og musik som valgfag i grundskolen samt til børn og unge med yderligere funktionsnedsættelser, og har afsæt i gældende læreplanstemaer samt folkeskolens forenklede fælles mål indenfor fagets kompetenceområder musikforståelse, musikudøvelse og musikalsk skabelse.

Materialet stilles til rådighed for musikundervisere og pædagogisk personale på blandt andet folkeskoler, dagtilbud, botilbud og fritidsinstitutioner i hele landet, og skal bidrage til at sikre inklusion af børn og unge med synsnedsættelse i musikundervisning, børne- og læringsfællesskaber og styrke målgruppens læring og aktive musikudøvelse.

Sammen om deltagelse – ny podcastserie fra Videnscenter om Handicap

Videnscenter om Handicap har lanceret en ny podcastserie om børns skoleliv og læring. Podcastserien henvender sig til fagprofessionelle i og omkring skolen og har fokus på, hvordan man kan styrke elevers deltagelse – i undervisningen, i frikvarteret og i skolens øvrige fællesskaber.

Serien åbner med afsnittet Sanseintegration, som sætter fokus på et område med stor betydning for mange børns trivsel, deltagelse og læring i skolen.

Mange børn har vanskeligheder med at bearbejde sanseindtryk fra egen krop og omgivelser. Ifølge projektkonsulent ved Videnscenter om Handicap, Louise Brøns Spillum, bliver disse vanskeligheder ofte særligt tydelige ved skolestart, hvor kravene til opmærksomhed, kropslig regulering og deltagelse øges.

Det første podcastafsnit giver indblik i den sansemotoriske udvikling og peger på, at det sansemotoriske fundament fortsat er under udvikling, når mange børn starter i skole. Bevægelse og

sansning spiller en central rolle, og begrænsede bevægelsesmuligheder i skoledagen kan hæmme både læring og deltagelse.

Afsnittet belyser desuden, hvordan sanseintegrationsvanskeligheder kan komme til udtryk i undervisningen, og præsenterer pædagogiske og didaktiske greb, der kan understøtte deltagelse for alle børn.

Læs mere om den nye podcastserie på Videnscenter om Handicaps hjemmeside, hvor afsnittet Sanseintegration kan downloades.

[Viden på tværs](#)

Synscenter Refsnæs har udgivet minipodcastserien Et øjeblik – efterskolen kort fortalt

Hvordan er det at gå på efterskole, når man har en alvorlig synsnedsættelse eller blindhed?

I podcastserien Et øjeblik – efterskolen kort fortalt giver Synscenter Refsnæs et indblik i efterskolelivet set fra flere perspektiver. I serien møder du elever, lærere, pædagoger og ledelse, som deler deres erfaringer og fortæller om, hvordan Synscenter Refsnæs arbejder målrettet med at understøtte den enkelte elev, så de får de bedste muligheder ud fra deres behov og synsmæssige funktion.

Podcastserien giver et indblik i landets eneste efterskole for elever med alvorlig synsnedsættelse og er målrettet både unge, forældre og fagpersoner. Podcastserien består af tre afsnit, der på forskellig vis giver et kig ind i efterskolelivet på Synscenter Refsnæs:

Afsnit 1: Skole og undervisning

Her sættes der fokus på efterskolens undervisning – herunder fag, de fysiske rammer, brugen af hjælpemidler, støtte i undervisningen og forberedelse til prøver.

Afsnit 2: Fritid og fællesskab

Dette afsnit handler om hverdagen uden for undervisningen – herunder fritidsaktiviteter, praktiske opgaver og oplevelsen af fællesskab.

Afsnit 3: Fra praktik til efterskole (udkommer medio februar 2026)

I seriens sidste afsnit fortælles der om det at starte som elev på efterskolen – herunder om muligheden for praktik og om de unges motivation for at komme på efterskole. Hele serien kan tilgås via de fleste podcast-apps og findes samlet på Synscenter Refsnæs hjemmeside www.synref.dk

Elsass Fonden har udarbejdet en ny videnstekst, der sætter fokus på sammenhængen mellem cerebral parese (CP) og synsudfordringer

Mange børn og voksne med CP oplever synsvanskeligheder, som ofte har samme neurologiske årsag som selve CP-diagnosen, men som ikke altid bliver identificeret i praksis.

Synsudfordringer kan have væsentlig betydning for både trivsel, udvikling og deltagelse i hverdagslivet – herunder i leg, læring, kommunikation og sociale sammenhænge.

Samtidig kan synsproblemerne være vanskelige at få øje på, fordi de ikke nødvendigvis viser sig som klassiske synsnedsættelser, men snarere som udfordringer med bearbejdning og brug af synsindtryk.

Den nye videnstekst giver fagprofessionelle og pårørende et overblik over:

- hvilke synsudfordringer der typisk kan forekomme hos personer med CP
- hvad man kan være opmærksom på i dagligdagen hos både børn og voksne
- hvordan man som pårørende eller fagperson kan støtte og tilpasse omgivelserne

Materialet bidrager med opdateret viden, der kan styrke opmærksomheden på synets betydning i arbejdet med mennesker med CP og understøtte mere helhedsorienterede indsatser på tværs af fagområder.

Læs mere og find vidensteksten på Elsass Fondens hjemmeside [Synsudfordringer | Viden om CP | Elsass Fonden](#)

Ny norsk forskning peger på udfordringer og muligheder for punktlæsende elevers deltagelse i læringsfællesskaberne

På opdrag fra det norske Utdanningsdirektoratet og Statped har forsknings- og analysecentret Proba Samfunnsanalyse undersøgt, hvordan læremidler og læringsressourcer udviklet til elever med sansetap anvendes i praksis, med det formål at identificere og beskrive gode praksisser for inkluderende læringsfællesskaber. Undersøgelsen omfatter elever, der anvender punktskrift, samt elever der anvender tegnsprog, og bygger på kvalitative data fra 18 elever på lige så mange forskellige skoler, suppleret med litteraturgennemgang og spørgeskemaundersøgelser.

Undersøgelsen viser, at punktlæsende elever i vid udstrækning deltager i undervisningen med de samme læremidler som deres klassekammerater, suppleret med punktskrift, punktnotatapperater, skærm-læsere og andre synskompenserende hjælpemidler. Samtidig foregår en betydelig del af undervisningen fortsat uden for klassens fællesskab på trods af lærernes udtalte ambitioner om deltagelse i læringsfællesskabet.

Forskerne finder, at læremidler særligt udviklet til elever med sansetap sjældent anvendes af hele klassen, og at dette kan begrænse mulighederne for fælles læringsaktiviteter.

Et centralt fund er desuden, at der er begrænset erfaringsudveksling og kompetencedeling blandt lærere, der underviser elever med punktskrift og tegnsprog. Selvom der generelt er god adgang til at bestille relevante materialer, peger undersøgelsen på behov for øget kompetenceudvikling, faglige netværk og tydelig ledelsesmæssig prioritering.

Samlet set konkluderer forskerne, at der er et betydeligt potentiale for at inkludere punktlæsende elever mere aktivt i klassefællesskabet hvis rammerne for brug af hjælpemidler og didaktisk tilrettelæggelse styrkes. Skoleledelsen spiller her en central rolle i at skabe organisatoriske og faglige betingelser for mere inkluderende praksisser.

Rapporten giver konkrete pejlemærker til lærere og skoleledere og bidrager med ny viden om, hvordan inklusion af elever med sansetap kan styrkes i praksis.

Læs hele rapporten Inkluderende læringsfællesskab – bruk av læremidler og læringsressurser for elever med sansetap på Proba Samfunnsanalyses hjemmeside: [Inkluderende læringsfællesskab](#)

Evaluerings af Social- og Boligstyrelsen model for en bedre overgang til voksenlivet for unge med handicap

Social- og Boligstyrelsen har offentliggjort den endelige evaluering af en ny model, der skal sikre en mere helhedsorienteret sagsbehandling og en tryggere overgang for unge med handicap, når de fylder 18 år.

Modellen er udviklet i samarbejde med fem kommuner og har fokus på at skabe systematik og fælles metoder på tværs af børne- og voksenområdet. Formålet er at understøtte de unge og deres forældre gennem en periode, hvor rammerne for hjælp og støtte ændrer sig væsentligt.

Evalueringen peger på, at modellen har ført til et tættere tværgående samarbejde i kommunerne, mere effektive sagsgange og et bedre overblik

over de unges støttebehov. Selvom de unge generelt oplever samarbejdet positivt, viser resultaterne dog, at et flertal af forældrene fortsat føler sig utrygge og utilstrækkeligt forberedte på overgangen. Dette skyldes i høj grad selve de ændrede støttevilkår, hvilket understreger behovet for en særlig indsats omkring vejledning og formidling.

Evalueringen og selve modelbeskrivelsen kan frit læses og downloades fra Social- og Boligstyrelsens hjemmeside [Evaluerings: Bedre overgang til voksenlivet for unge med handicap | Social- og Boligstyrelsen](#)

Ny undersøgelse fra Videnscenter om Handicap afdækker at overgangen fra STU er en kritisk fase

Overgangen fra særligt tilrettelagt ungdomsuddannelse (STU) er en sårbar og ofte utilstrækkeligt understøttet fase for mange unge med særlige behov. Det viser en ny interviewundersøgelse fra Videnscenter om Handicap, som tager afsæt i de unges egne erfaringer med tiden efter afsluttet STU.

Undersøgelsen peger på, at selv korte perioder med uvished om, hvad der skal ske efter STU, kan føre til tab af energi, motivation og sociale relationer. For nogle unge lykkes overgangen til beskæftigelse, uddannelse eller andet tilbud, men for mange ender overgangen i et tomrum eller en lang og usikker afklaringsproces.

Videnscenter om Handicap fremhæver, at der er fire centrale områder, som kan styrke overgangen:

- Balance mellem personlig udvikling og beskæftigelse: STU'en understøtter personlig og social udvikling, og praktikforløb kan være afgørende for afklaring. Samtidig kan for tidlig afklaring lukke muligheder, før den unge er klar.
- Tydelig plan og tryghed: Det er vigtigt, at den unge kender næste skridt inden STU-slut. Manglende plan eller lang ventetid kan øge utryghed og påvirke trivsel negativt. Samarbejde mellem

STU, kommune og familie er centralt for at sikre, at planen er på plads i tide.

- Håndholdt støtte i starten af nye forløb: Mange unge har behov for tæt støtte i de første uger på arbejdspladsen, i uddannelsesforløb eller andre tilbud. Mentor- eller følgeskabsordninger kan sikre, at den unge har en kendt kontaktperson at støtte sig til.
- Fastholdelse af sociale relationer: Fællesskabet på STU er ofte en af de vigtigste erfaringer for de unge. Netværksgrupper og klubtilbud efter STU kan hjælpe med at bevare relationer og støtte trivsel i overgangen.

Undersøgelsen viser også, at mange unge oplever mangel på relevante tilbud efter STU. Konsekvenserne kan være isolation, passivitet og begrænset udvikling. Undersøgelsen viser derfor et klart behov for flere og mere fleksible veje videre, som kan understøtte brobygning, opkvalificering og større modenhed, før de unge forventes at være endeligt afklarede.

Læs mere om undersøgelsen og download den fulde rapport på Videnscenter om Handicaps hjemmeside: [Viden om Handicap](#)

Nyt nummer af Vi punktskriftsläsare er udkommet

Det svenske tidsskrift Vi punktskriftsläsare (nr. 2, 2025) udkom i december. Tidsskriftet udgives af Myndigheten för tillgängliga Medier (MTM) i samarbejde med det svenske Punktskriftsnämnden.

Det henvender sig til fagprofessionelle og forældre og tilbyder, ud over nyheder fra de udgivende institutioner, tips, inspiration og faglig viden til arbejdet med personer med alvorlig synsnedsettelse og blindhed.

Det nye nummer er et jubilæumsnummer, der markerer 200-året for Louis Brailles udvikling af punktskrift. Det kombinerer et historisk tilbageblik på punktskriftens udvikling med perspektiver for fremtiden. Udover punkt-

skriftens historie bringer tidsskriftet fagligt relevante emner blandt andet om Pædagogiske erfaringer og læseglæde hos unge læsere; Ny teknologi og digitale formater som Ebraille og om udvikling af nye tryk-teknikker til taktile illustrationer.

Hele jubilæumsnummeret kan læses og downloades fra på MTMs hjemmeside: [Vi punktskriftsläsare](#)

Social- og Boligstyrelsen har samlet og offentliggjort fem praksisfortællinger fra VISO, som giver indblik i de faglige og følelsesmæssige dilemmaer, der kan opstå i arbejdet med børn og unge i sårbare positioner og deres familier

Praksisfortællingerne tager afsæt i konkrete forløb og belyser udfordringer og overvejelser i arbejdet med blandt andet børn og unge med autisme og angst, selvskadende adfærd, sprogforstyrrelser efter erhvervet hjerneskade, modstand mod anbringelse samt følelsesmæssigt intenst forældresamarbejde. Formålet er at understøtte fagpersoners refleksion, dømmekraft og pædagogiske handlemod i komplekse situationer, hvor der sjældent findes entydige løsninger.

I fortællingerne deler VISO-specialister deres erfaringer med faglige tilgange og redskaber, som

kan anvendes direkte i praksis. Et gennemgående tema er betydningen af at navigere nænsomt og nysgerrigt i mødet med både børn, unge og forældre – og samtidig kunne håndtere situationer, hvor perspektiver og forståelser ikke nødvendigvis er sammenfaldende.

Til hver praksisfortælling er der knyttet en video eller video-podcast, hvor en VISO-specialist uddyber sine faglige overvejelser, samt supplerende materialer, der kan anvendes i det daglige arbejde. Samlet set understreger materialet vigtigheden af faglig sparring og tværprofessionelt samarbejde – og af at række ud efter kolleger, PPR, konsulenter eller VISO, når opgaven kalder på det.

Læs, se og lyt med på Social- og Boligstyrelsens hjemmeside, hvor alle praksisfortællinger og materialer er samlet [Praksisfortællinger kan løfte kvaliteten i arbejdet med børn og unge i sårbare positioner | Social- og Boligstyrelsen](#)

Analyse fra VIVE viser tegn på mere specialundervisning inden for almenskolens rammer

Efter flere års fald i andelen af elever, der undervises inden for almenskolens rammer – den såkaldte inklusionsgrad – tyder nye tal fra Børne- og Undervisningsministeriet på, at udviklingen flader ud. Stigningen i elever, der modtager undervisning i specialklasser eller andre specialtilbud uden for almenskolen, er samtidig bremsset op.

Ifølge VIVE afspejler udviklingen, at flere kommuner tilbyder specialundervisning inden for almenskolens rammer, fx i forskellige mellemformer, hvor elever får målrettet støtte i klassens eller holdets regi.

Læs mere om analysen på VIVEs hjemmeside [VIVE](#)

Ny særudgave af rapporten Inkluderende frivilligfællesskaber. 10 anbefalinger til, hvordan frivilligkoordinatorer kan understøtte inklusion af unge og voksne med handicap som frivillige

Videnscenter om Handicap, Frivilligcenter Vesterbro/Kgs. Enghave/Valby og Frivilligcentre & Selvhjælp Danmark har udgivet en særudgave af rapporten Inkluderende fritidsfællesskaber. Særudgaven er udviklet i tæt samarbejde mellem parterne og har et skærpet fokus på, hvordan frivilligfællesskaber i praksis kan blive mere inkluderende for personer med handicap.

Særudgaven adskiller sig fra den oprindelige rapport ved at rette sig direkte mod frivilligområdet og de særlige vilkår, der gør sig gældende i frivillige fællesskaber. Formålet er at omsætte eksisterende viden til anbefalinger, der er målrettet frivilligorganisationer og lokale frivillighedsindsatser.

Baggrunden for udgivelsen er, at personer med handicap fortsat deltager i frivilligt arbejde i mindre grad end personer uden handicap – på trods af, at motivationen for at engagere sig ofte er høj. Rapporten peger på, at et væsentligt inklusionspotentiale ligger hos frivilligkoordinatorerne, dvs. de personer, der står i spidsen for planlægning, organisering og understøttelse af frivillige indsatser.

Et vidensoverblik over de seneste 20 års forskning viser, at både personer med handicap og frivilligkoordinatorer oplever, at manglende viden og kompetencer om inklusion kan fungere som en barriere for deltagelse. Mange frivillige med handicap beskriver erfaringer med manglende tilpasning af opgaver eller ekskluderende kulturer, hvilket kan føre til oplevelser af nederlag og udelukkelse. Samtidig giver frivilligkoordinatorer udtryk for usikkerhed i inklusionsopgaven og en frygt for at gøre noget forkert.

Særudgavens formål er derfor at styrke frivilligkoordinatorers handlemuligheder og tryghed i arbejdet med inklusion. Det sker gennem 10 konkrete anbefalinger suppleret med lavpraktiske råd og guidelines, der skal gøre det lettere at skabe gode rammer for frivilligt engagement blandt mennesker med handicap.

Læs mere om særudgaven og find særudgaven og hovedrapporten på Videnscenter om Handicaps hjemmeside [Ny rapport: 10 anbefalinger skal styrke inklusion af mennesker med handicap i frivilligfællesskaber - Videnscenter om handicap](#)

Styrket samarbejde er afgørende for børn med støttebehov

En ny undersøgelse fra Styrelsen for Undervisning og Kvalitet (STUK) har afdækket, hvordan kommuner og skoler kan styrke kvaliteten i forløb for børn med støttebehov. Undersøgelsen peger på, at et tæt samarbejde mellem de fagprofessionelle, forvaltningen og barnets familie er en forudsætning for at lykkes med inklusionen.

Hovedkonklusioner i undersøgelsen:

- Tværfaglig koordination: Der er behov for tydelig ansvarsfordeling og vidensdeling mellem lærere, pædagoger, PPR og forvaltning.
- Inddragelse af forældre: Forældrenes perspektiver er afgørende for at imødekomme barnets udfordringer i skolen.

- Fokus på kontekst: Indsatser bør fokusere på de læringsmiljøer, barnet indgår i, fremfor kun at se på barnets individuelle udfordringer.
- Kontinuitet ved skift: Sikring af vidensdeling ved medarbejderudskiftning eller skoleskift er kritisk for barnets forløb.

Undersøgelsen består af en analyserapport og to publikationer med konkrete anbefalinger til hhv. ledelse og fagprofessionelle. Materialet er relevant for alle, der arbejder med planlægning og gennemførelse af indsatser for børn, der kræver særlig støtte eller tilrettelæggelse i skolen.

Analyserapporten og de konkrete anbefalinger kan frit downloades fra Børne- og Undervisningsministeriets hjemmeside [Styrket samarbejde](#)

VIVE har udgivet fem inspirationshæfter om inkluderende læringsmiljøer i skolen

VIVE det Nationale Forsknings- og analysecenter for Velfærd har i samarbejde med professionshøjskolerne UCN, Absalon og VIA udarbejdet fem inspirationshæfter, der skal understøtte skoler og kommuners arbejde med at udvikle mere inkluderende læringsmiljøer og skabe bedre deltagelsesmuligheder for flere elever.

Hæfterne er udviklet i et kort og overskueligt format og giver konkrete bud på pædagogiske og didaktiske veje i arbejdet med inkluderende praksis. Samtidig retter de sig mod det ledelsesmæssige og organisatoriske niveau ved at give inspiration til, hvordan skoler og kommuner kan skabe rammer, der i højere grad imødekommer elevers forskellige behov.

Baggrunden for hæfterne er, at mange kommuner og skoler aktuelt er i gang med at gentænke organiseringen af skole- og specialundervisningsområdet. En VIVE-rapport fra 2024 peger på, at fokus i arbejdet med særlige behov ofte rettes mod individuelle elevforhold, mens undervisningen, det sociale fællesskab og læringsmiljøets betydning i mindre grad inddrages. Inspirationshæfterne søger at flytte opmærksomheden mod netop disse kontekstuelle faktorer.

Hæfterne tager afsæt i et kontekstfokuseret børnesyn, hvor der løbende reflekteres over sociale, pædagogiske og organisatoriske forhold som fx relationer i børnegruppen, klassekultur, støjni-

veau, indeklime og indretning af undervisningsmiljøer. De præsenterede tilgange er ikke tænkt som udtømmende løsninger, men som afsæt for faglig refleksion og videre udvikling i teams, på skoler og i kommuner.

De fem inspirationshæfter har hvert sit fokus:

- Organisering af skole- og specialundervisningsområdet – målrettet forvaltninger og skoleledelser
- Klasseledelse og stilladsering – om fleksible læringsmiljøer, struktur, feedback og pædagogisk støtte
- Social deltagelse i skolens fællesskaber – handeleveje til at understøtte elevers deltagelse
- Klassekultur, konflikter og tryghed i skolen – om pædagogisk arbejde med trivsel og konflikthåndtering
- Motivation, koncentration og faglig deltagelse – refleksionsspørgsmål og greb til faglig deltagelse

Alle hæfter kan frit downloades fra VIVEs hjemmeside [Skoler og kommuner får inspiration til at udvikle deltagelsesmuligheder for flere i skolen - vive.dk](#)

Center for Sansenedsættelse afholder to temadage målrettet fagprofessionelle, der arbejder med unge med CHARGE-syndrom

Temadagene sætter fokus på ungdomslivet og de overgange, muligheder og dilemmaer, der opstår, når børn med CHARGE bliver unge – med det centrale spørgsmål: Hvad så?

Temadagene er målrettet fagprofessionelle, der arbejder med børn og unge med kombinerede sansenedsættelser og komplekse behov, og som ønsker at styrke deres faglige forståelse af ungdomslivet med CHARGE-syndrom.

Programmet er opbygget omkring:

- Korte faglige oplæg om unge med CHARGE-syndrom
- Fælles drøftelser og refleksioner i mindre grupper
- Videndeling og sparring på tværs af faglige roller og praksisser

Der afholdes to identiske temadage i Aalborg: 26. marts 2026 og i Høje Taastrup: 9. april 2026

Læs mere om temadagene og tilmelding hos Center for Sansenedsættelse [Kurser, temadage](#)

Perkins School for the Blind afholder international CVI-konference i 2026

I juli 2026 afholdes 2026 CVI Conference: The Collective Power of Us, en international konference med fokus på hjernebetinget synsnedsættelse (CVI), som er en af de hyppigste årsager til synsnedsættelse og blindhed hos børn.

Konferencen samler forskere, klinikere og fagprofessionelle samt personer med CVI og deres familier med henblik på at styrke vidensdeling og udvikling af praksis. Programmet omfatter blandt andet oplæg om vurderings- og udredningsredskaber, ny forskning samt indsatser og ressourcer målrettet børn, unge og familier.

Et centralt tema er samspillet mellem faglig ekspertise og levede erfaringer, og hvordan dette kan bidrage til bedre forståelse af CVI og styrkede indsatser på tværs af fagområder.

Tidspunkt: 19.–21. juli 2026

Sted: Hyatt Regency Boston, USA

Læs mere om konferencens program, oplægsholdere og tilmelding på Perkins School for the Blinds hjemmeside: <https://www.perkins.org/event/2026-cvi-conference/>

Nordisk seminar styrker forståelsen af livstilpasning ved kombineret syns- og hørenedsættelse/døvblindhed

I november 2025 samledes fagfolk fra hele Norden i Hallunda i Sverige til et seminar om livstilpasning for personer med kombineret syns- og hørenedsættelse/døvblindhed. Seminaret blev arrangeret af det Nordiske Netværk for Usher Syndrom og samlede praktikere, forskere og personer med egen erfaring for at dele viden om og erfaringer med Life Adjustment Modellen (udviklet af Nordens velfærdscenter)

Seminaret understregede, at døvblindhed og kombineret sansetab er dynamisk – personer med Usher syndrom oplever gradvis forandring i hørelse og syn, hvilket kræver kontinuerlig tilpasning både praktisk, socialt og følelsesmæssigt. Life Adjustment Modellen beskriver denne proces gennem fire faser: Vejen mod erkendelse; Samle kræfter til det videre liv; Forankring i sig selv og At leve med og vedligeholde. Modellen fungerer som et fælles nordisk værktøj til at forstå og støtte personers tilpasning til progressivt sansetab.

Seminaret fremhævede, at samarbejde på tværs af Norden er afgørende. Med relativt få personer i de enkelte lande bliver fælles tilgange og videns-

deling nødvendige for at sikre sammenhængende og målrettet støtte. Nordisk samarbejde skaber mere ensartede tilbud, styrker faglig sparring og træningsmuligheder, og giver et fælles sprog, som gør det lettere at forstå og diskutere livstilpasning.

Seminaret viste, at Life Adjustment Modellen fortsat er relevant som ramme for rehabilitering, pædagogisk vejledning og planlægning af støtte til personer med kombineret syns- og hørenedsættelse/døvblindhed, samtidig med at det styrker det nordiske netværk og fælles læring på tværs af lande og fagområder.

Læs mere om seminaret og download livstilpassningsmodellen på Nordens Velfærdscenters [hjemmeside](#) - herfra kan livstilpassningsmodellen downloades.

**Nordic Welfare
Centre**

Nye udgivelser fra Materialecentret

Materialecentret er et nationalt specialpædagogisk forlag der udvikler og formidler visuelle og auditive specialundervisningsmaterier målrettet fagprofessionelle, der arbejder med personer med komplekse funktionsnedsættelser. Nedenfor præsenteres to nye udgivelser med særlig relevans for praksis på døvblindeområdet

Døvblindepædagogik - en grundbog

Grundbogen er den første danske udgivelse, der samlet definerer og beskriver døvblindepædagogik som et selvstændigt pædagogisk speciale. Bogen samler og systematiserer viden, begreber og metoder til arbejdet med personer med medfødt døvblindhed og placerer døvblindepædagogikken i en bred almen- og specialpædagogisk forståelsesramme.

Grundbogen er målrettet fagprofessionelle, studerende og nyuddannede inden for det specialpædagogiske felt samt til pårørende og andre med interesse for døvblindhed og specialpædagogik

Bogen sætter særligt fokus på pædagogiske kerneområder som deltagelse, identitet, selvbestemmelse og livsduelighed og belyser, hvordan disse kan understøttes i pæda-

gogisk praksis med personer med døvblindhed.

Læs mere om udgivelsen på [Materialecentrets hjemmeside](#):

Ergo- og fysioterapi og medfødt døvblindhed

Faghæftet giver en grundig og praksisnær introduktion til, hvordan ergo- og fysioterapeuter kan tilpasse deres undersøgelses- og behandlingsmetoder til mennesker med medfødt døvblindhed. Publikationen tager afsæt i en målgruppe, hvor standardiserede tilgange sjældent er tilstrækkelige, og hvor sanse- og kommunikation og relation spiller en afgørende rolle for den terapeutiske indsats.

Faghæftet beskriver blandt andet:

- tilpassede metoder til anamnese og funktionsundersøgelse
- arbejde med sensoriske profiler og sanseintegrationsbehandling
- betydningen af relation, forudsigelighed og genkendelighed
- døvblindespecifikke tilgange og tværfagligt samarbejde

Indholdet bygger på både teori, praksiserfaringer og konkrete cases og belyser, hvordan terapeuter kan arbejde helhedsorienteret og målrettet i mødet med personer med medfødt døvblindhed. Der sættes desuden fokus på områder som mundmotorisk træning og betydningen af stabile relationer i behandlingsforløb.

Faghæftet henvender sig primært til ergo- og fysioterapeuter, men er også relevant for andre sundheds- og pædagogiske faggrupper, herunder pædagoger, sygeplejersker og SOSU-personale, som indgår i det tværfaglige samarbejde omkring personer med medfødt døvblindhed.

Læs mere på [Materialecentrets hjemmeside](#)

Nordic Network on Disability Research (NNDR) afholder forskningskonference med fokus på mangfoldighed, lighed og inklusion i handicapforskning

Den nordiske forskningskonference Nordic Network on Disability Research (NNDR) Conference 2027 afholdes i Trondheim den 12.–14. maj 2027. Konferencen samler forskere, praktikere og interesseorganisationer fra hele verden med henblik på videndeling, faglig fordybelse og styrket samarbejde på handicapområdet.

Konferencens overordnede tema er Diversity, Equity and Inclusion (DEI). Temaet sætter fokus på rettigheder, ligebehandling og deltagelse for mennesker med handicap i en tid, hvor ulighed og diskrimination fortsat – og i nogle sammenhænge i stigende grad – udfordrer både forskning, praksis

og politiske prioriteringer. Konferencen lægger op til fælles refleksion over, hvordan forskningsbaseret viden, tværfaglige perspektiver og inddragelse af forskellige erfaringer kan bidrage til at nuancere forståelser af mangfoldighed. I forbindelse med konferencen er den officielle hjemmeside nu lanceret. Her vil der løbende blive offentliggjort information om program, keynote-oplægsholdere, indsendelse af abstracts, tilmelding samt praktiske oplysninger om rejse, ophold og netværksmuligheder.

Læs mere og følg med i opdateringerne på konferencens [hjemmeside](#):

International forskning på **synsområdet**

British Journal of Visual Impairment og Journal of Visual Impairment and Blindness er to af de mest centrale internationale tidsskrifter inden for synsområdet. Begge er peer-reviewed og giver løbende adgang til forskningsartikler, best-practice og ekspertvurderinger af relevante, mål-gruppespecifikke emner.

Hovedparten af artiklerne i tidsskrifterne kræver abonnement for adgang i fuld tekst, men indholdsfortegnelser og abstracts er frit tilgængelige på tidsskrifternes platforme.

Det er her også muligt at tilmelde sig e-mail alerts, når nye artikler publiceres. Relevante artikler, der ikke er tilgængelige uden abonnement,

kan gratis bestilles via eget fag-, forsknings- eller folkebibliotek samt via bibliotek.dk.

Nyeste udgivelser:

British Journal of Visual Impairment (BJVI)

[Volume 44, Issue 1, January 2026](#)

[Volume 43, Issue 3, September 2025](#)

Journal of Visual Impairment & Blindness (JVIB)

[Volume 120, Issue 1, January–February 2026 \(Special Issue: Advancements and Innovations in Technology, Part Two\)](#)

[Volume 119, Issue 6, November–December 2025 \(Special Issue: Advancements and Innovations in Technology, Part One\)](#)

[Volume 119, Issue 5, September–October 2025](#)

I Vidensblik deler vi uredigerede udvalgte nyheder fra ind- og udland, som vi støder på i vores løbende og systematiske monitorering af børnesynsområdet.

Det er primært nyt fra myndigheder, offentlige institutioner, samarbejdspartnere og aktører på synsområdet, samt nye udgivelser (forskning, undersøgelser, rapporter, bøger, videnspublikationer og kernetidsskrifterne på området).

Vidensblik deler viden målrettet fagprofessionelle på børnesynsområdet samt tilgrænsende områder. Vidensblik er ikke udtømmende og indeholder ikke presseklip. Vidensblik udkommer ca. en gang om måneden.

Du kan til- eller afmelde via Synscenter Refsnæs hjemmeside [Viden og Udvikling](#)